

ZIUA NAȚIONALĂ DE SENSIBILIZARE PRIVIND BIBLIOTECILE (2019) BĂLȚI, REPUBLICA MOLDOVA

Valentina TOPALO

Abstract: *The first months of 2019 was focused on preparation for April 23rd - the National Awareness Day on Libraries and Librarians' Day in the Republic of Moldova. The author shares the experience of the Balti LNSS Project team "Library Network Support Services: modernising libraries in Armenia, Moldova and Belarus through library staff development and reforming libraries" (LNSS). Awareness Day's preliminary activities, content, way of organizing and dissemination the events, types of marketing forms are mentioned.*

Keywords: *National Awareness Day, Librarians' Day in the Republic of Moldova, library development, libraries reform, marketing forms, lifelong learning*

La 23 aprilie 2019 la Biblioteca Științifică USARB a fost sărbătorită Ziua Bibliotecarului în Republica Moldova, sincronizată cu Ziua Națională de Sensibilizare privind Bibliotecile. Această manifestare, inițiată în cadrul Proiectului LNSS "Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului de bibliotecă și reformarea bibliotecilor" a ajuns la a 3-a ediție. Fiecare segment al evenimentului a urmărit scopul de a transmite comunității academice informații privind oportunitățile Bibliotecii Științifice USARB în susținerea instruirii, cercetării științifice și educației pe tot parcursul vieții. Toate acțiunile au fost orientate spre promovarea cărților, lecturii, noilor strategii de dezvoltare a co-lecțiilor, serviciilor inovatoare, căutării și utilizării eficiente a informației, promovării resurselor electronice, inclusiv a bazelor de date, formării percepției pozitive și veridice despre bibliotecă și bibliotecari.

În scopul asigurării cadrului organizațional-logistic de implementare a programului au fost realizate un șir de activități preliminare: 1. Ședințe ale grupului de lucru în vederea planificării activităților, organizării, diseminării materialelor necesare. 2. Proiectarea activităților de comun acord cu cadrele didactice, studenții, ONG-urile, elevii Liceului Teoretic Republican „Ion Creangă” din Bălți. 3. Publicarea programului-invitație pe webul Bibliotecii Științifice USARB, pe pagina proiectului LNSS, expedierea informațiilor prin poșta personală, postări pe Facebook, Twitter, Instagram, YouTube ș.a. 4. Organizarea expozițiilor informative și tematice pentru studenți, profesori și bibliotecari. 5. Elaborarea și imprimarea materialelor promoționale, posterelor, invitațiilor, banerelor etc.

Activitățile au fost desfășurate împreună cu reprezentanții a 4 facultăți, a unui Liceu, ONG-uri studențești, bibliotecarii BȘ USARB, bibliotecari din mun. Bălți și raioanele de Nord ale R.Moldova. În ziua de 23 aprilie Biblioteca universitară a fost vizitată de 1 237 de utilizatori, unii special veniți pentru participare la evenimentul anunțat și de a lua act de noutățile editoriale.

Propunem câteva date statice despre realizarea și impactul Zilei de Sensibilizare privind bibliotecile:

STATISTICI

N/r.	Activități	Participanți / informații
1.	Webul BȘ USARB	Utilizatori - 100 / sesiuni - 185 accesări / vizualizări - 1 153
2.	Rețele sociale	4 730, inclusiv: Facebook - 4 599 ; Odnoklassniki - 98
3.	Clubul BiblioSpiritus- 1, Book Cafe – 1	24 participanți
4.	Expediate prin e-mail	4 140 informații
5.	Expoziții tradiționale	6 - expuse – 164, împrumutate – 295 Utilizatori - 178 178 participanți 323 vizualizări
	Expoziții online	4 - vizualizări 323
6.	Interviu	1
7.	Mass-media	3
8.	Materiale promoționale	5
	Total - 12	2 737 / 4325 informații/ accesări 6206

La nivel universitar, studenții și personalul didactic, bibliotecarii, în total - 2 737 de utilizatori , au avut oportunitatea de a afla foarte multe despre Bibliotecă, colecțiile, serviciile și produsele ei. De asemenea, despre implicațiile bibliotecarilor universitari în Proiectul LNSS (2015-2018).

Ziua Națională de Sensibilizare privind Bibliotecile și Ziua Bibliotecarului au fost evaluate în funcție de criterii: relevanță, impact și durabilitate și în funcție de schimbările economice, sociale din țară, cât și în particular în comunitatea academică, concentrându-ne asupra întrebărilor “De ce?” și “În ce condiții programul a răspuns așteptărilor?”. Această abordare a permis să analizăm activitățile preconizate și realizate. Au existat întrebări și răspunsuri ce reflectau așteptările specifice ale utilizatorilor.

Toate acestea sunt prezentate în cele ce urmează:

Relevanță: S-a făcut ceea ce trebuia. Concepția, proiectarea și implementarea programului a fost relevant comunității academice: răspuns la programul-invitație prin e-mail; sprijin privind implementarea programului din partea facultăților, liceului, ONG-urilor studențești, bibliotecarilor din școli, licee, colegii, bibliotecari din municipiul Bălți .

Durabilitate: Instrumentele achiziționate, produsele bibliotecii sunt exploatare, susținând, influențând și schimbând mediul de cercetare al studenților de la programul de licență, masterat, doctorat și cercetătorilor.

Impact: Proiectul a produs impactul potrivit, având în vedere contextul și re-

sursele disponibile. Prezența utilizatorilor a influențat rezultatele Zilei. Programul a produs un impact vizibil și măsurabil:

- 12 activități promovate prin webul Bibliotecii, pagina proiectului LNSS, rețelele sociale, sit-ul Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, Biblioteca Națională a R. Moldovei.
- În cadrul Târgului instituțional al proiectelor ERASMUS+ - mai mult de 50% dintre vizitatori au ales profilul proiectului LNSS, 2 737 de utilizatori au fost interesați de „rolul Bibliotecii universitare în comunitate”, motoul „Biblioteca ta – progresul tău” cu adevărat reprezintă progresul fiecărui tânăr, contribuind la dezvoltarea, educația și învățarea pe tot parcursul vieții.

Conform PROGRAMULUI-INVITAȚIE <http://libruniv.usarb.md/images/pdf/2019/program-NAD-ro.pdf> au fost organizate activități pentru studenți, profesori și bibliotecari sub egida Anului 2019: anul promovării imaginii bibliotecii în comunitate.

În ședința Clubului BiblioSpiritus, bibliotecarii s-au întrunit pentru a Inaugura Ziua Națională de Sensibilizare privind Bibliotecile, a anunța totalurile participării la Concursurile Naționale: Cel mai bun Bibliotecar al Anului și Cele mai bune lucrări din domeniul Biblioteconomiei și Științele Informării, Cel mai bun blog/site, Cel mai bun serviciu modern de bibliotecă.

În cadrul evenimentului Elena Harconița, Directorul BȘ USARB a relatat despre importanța acestui eveniment, despre rolul Bibliotecii și Bibliotecarului în societate, a amintit de evoluția Zilei Bibliotecarului în Republica Moldova și despre *Valoarea Oamenilor* în construcția imaginii instituției.

Sărbătoarea profesională a fost întâmpinată cu Premii anuale decernate de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, de Liga Bibliotecarilor din R. Moldova și Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova după cum urmează:

Premiul „Ion Madan” în domeniul biblioteconomic și bibliografic a fost decernat doamnei Elena Harconița, director al Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți, pentru activitate prodigioasă în domeniul biblioteconomic și bibliografic, în cadrul festivității de premiere a laureaților ediției 2019 a Galei Premiilor anuale în domeniul Culturii, desfășurată în data de 15 ianuarie, de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova cu ocazia Zilei Naționale a Culturii. Premiile au fost acordate pentru cele mai reprezentative creații în domeniul literaturii, teatrului, muzicii, artelor plastice, biblioteconomiei, restaurării, conservării patrimoniului cultural și al muzeografiei în anul 2018. <http://tv8.md/2019/01/16/video-laureatii-ce-lor-zece-premii-anuale-in-domeniul-culturii-din-anul-2018/>.

Premiul Național GALEX (aflat la a noua ediție) I s-a conferit doamnei Elena Harconița, director al Bibliotecii Științifice a USARB. Evenimentul a fost organizat în colaborare cu Liga Bibliotecarilor din Republica Moldova „Alexe Rău”, de Ziua Internațională a cărții și a drepturilor de autor, precum și de Ziua Bibliotecarului, marcată pe 23 aprilie. În cadrul festivității au fost decernate zece premii nominale și premii speciale. Gala Laureaților Premiilor Naționale GALEX este o manifestare importantă în lumea bibliotecară. Are ca obiectiv promovarea și stimularea activității bibliotecarilor și a persoanelor fizice și juridice, care prin acțiunile lor susțin dezvoltarea bibliotecii ca structură info-documentară de importanță strategică, fiind cel mai important serviciu civil de stocare și difuzare a informației dintr-o comunitate și în numele comunității. Premiul GALEX a fost instituit în 2010 de Liga Bibliotecarilor din R. Moldova și Biblioteca Națională.: <https://www.youtube.com/watch>; <https://media.usarb>.

[md/2019/05/06/](https://www.moldpres.md/2019/05/06/); Univers Pedagogic Pro, nr.16, 25 aprilie 2019. <https://www.moldpres.md/news/2019/04/23/19003242>; <https://radiochisinau.md/biblioteca-nationala-a-in-manat-premiile-galex---86204.html>

Ziua Națională de Sensibilizare este o zi a personalului bibliotecii, a utilizatorilor Bibliotecii universitare, grupurilor de prieteni care, cu adevărat, recunosc contribuțiile valoroase ale Bibliotecii și bibliotecarilor. În revista științifică și bibliopraxiologică Magazin Bibliologic nr. 3-4, 2018, la rubrica Oameni în Profesie. Profesie prin Oameni a fost publicat interviul Ludmille Corghenci cu Elena Harconița, directoarea Bibliotecii Științifice USARB intitulat Lider prin activitate și influență... <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin-bibliologic2018-3-4.pdf>

Zilele Bibliotecarului la Universitatea bălțeană au continuat cu felicitările adresate Mihaelei Staver și Elenei Țurcan, premiante în cadrul Concursului național ABRM *Cel mai bun bibliotecar al anului*, urmând prezentarea Diplomelor pentru *Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și științelor informării*, *Cele mai reușite servicii* și *Cel mai reușit site 2019*. Din partea Centrului Managerial al BȘ USARB au fost înmânate Diplome de merit colegelor: Ludmila Răileanu, Mihaela Staver, Angela Hăbășescu, Elena Țurcan, Natalia Luchianciuc, Tatiana Pogrebneac, Aliona Purici, Polina Spînu, Lilia Ucraineț, Diana Găină, Stela Covalciuc. Despre importanța și impresiile privind instruirea la Cursurile de recalificare de la USM, aprecierea necesităților de instruire pe parcursul vieții, din partea echipei de învățăcei au vorbit: Tatiana Pogrebneac, Elena Cristian, Mihaela Staver și Elena Țurcan.

Elena Harconița a felicitat colegii pentru Premiile și Diplomele obținute, pentru implicarea cu dăruire în activitatea profesională.

Discursul doamnei director a conținut informații despre participarea Bibliotecii Științifice la Târgul proiectelor ERASMUS+ în USARB, ediția a II-a, desfășurat în zilele de 19-20 aprilie 2019, în cadrul „Zilelor porților deschise la USARB. <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/noutati/34-evenimente/677-excursii-viitori-studenti>. Viitorii studenți ai Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți au explorat spațiile Bibliotecii Științifice. Elena Țurcan a condus oaspeții prin punctele de servire, a prezentat serviciile și produsele informaționale ale Bibliotecii. Bibliotecarii, în ajun de sărbătoare au prezentat informații și mai multe materiale promoționale despre Proiectul Library Network Support Services: modernising libraries in Armenia, Moldova and Belarus through library staff development and reforming libraries (LNSS), Proiect no. 561633-EPP-1-2015-1-AM-EPPKA2-CBHE-JP LNSS, asigurând durabilitatea și eficiența acestuia. Reprezentanții Bibliotecii - Lina Mihaluța, director adjunct, împreună cu Valentina Topalo, Silvia Ciobanu, Ludmila Răileanu au dialogat cu viitorii studenți ai Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, prezentând banere, postere, lucrări editate de bibliotecari, oferta informațională și editorială.

La 23 aprilie este celebrată, de asemenea, Ziua Limbii Engleze. Cu acest prilej Margarita Iulic a relatat despre istoria acestei sărbători și a prezentat expoziția „William Shakespeare nu aparține unei epoci, ci tuturor timpurilor” (poetul englez Ben Jonson). W. Shakespeare (26 april.1564-23 april.1616) 455 de ani de la naștere”, a prezentat operele marelui scriitor, comemorarea căruia are loc în fiecare an. Prin stabilirea Zilei Mondiale a Cărții și a Dreptului de Autor UNESCO promovează cartea, lectura și publicarea.

De Ziua Mondială a Cărții și a Drepturilor de Autor, care în Republica Moldova

coincide cu Ziua Bibliotecarului au fost organizate 7 expoziții din istoria cărții, biblio-tecii și bibliotecarului :

„Nici o sarcină nu este mai importantă și nu merită mai multă onoare decât cea îndeplinită în serviciul comunității de un BIBLIOTECAR competent și serios.” Melvil Dewey, 1873. Expoziția on-line are rolul de a arăta comunității succesele bibliotecarilor și este realizată cu prilejul Zilei Naționale de Sensibilizare privind bibliotecile și Zilei Bibliotecarului.

Salonul editorial *Universitaria*: Contribuțiile științifico-didactice ale profesorilor și bibliotecarilor universitari: 2018 - expoziția on-line și tradițională organizată în spațiul expozițional al subdiviziunii de Informare și Cercetare Bibliografică. Au fost prezentate peste 120 de documente semnate de cadrele didactice și bibliotecarii USARB, editate pe parcursul anului: monografii, dicționare, enciclopedii, manuale, ghiduri, curriculumuri, anuare, articole, comunicări științifice prezentate la întruniri științifice naționale și internaționale. Documentele sunt structurate pe facultăți, catedre și Biblioteca Științifică. Prin această expoziție bibliotecarii promovează realizările științifico-didactice, creativitatea și inovarea universitarilor bălțeni, ajutând utilizatorii mai lesne să le acceseze. Expoziția contribuie și la dezvoltarea Arhivei științifice elec-tronice universitare Open Research Archive (ORA) USARB în vederea asigurării vizibilității patrimoniului universitar în lume. De asemenea, expoziția se prezintă și ca o sursă de îndemn și inspirație autentică pentru tinerii cercetători ce urmează a se încadra în munca de cercetare științifică.

100 de navigatori ai vizitat pagina web au accesa expozițiile online de 1 153 ori, iar 144 utilizatori au împrumutat 275 de volume din 5 expoziții în sălile de lectură:

- Cărți jubiliare în anul 2019 , Sala de lectură nr. 2 Științe Filologice.
- Depozit al inteligenței omenești , Sala de împrumut nr. 1 Documente științifice, beletristică.
- Cartea - schimb de idei dincolo de limitele spațiului și timpului, Sala de lectură nr. 4 Documente în Limbi Străine.
- Modalități juridice de protecție a dreptului de autor în Moldova, Sala de lectură nr. 1 Științe Socioumanistice și economice .
- Autori, titluri de carte offline și online care te va marca în viitor (din colecția Mediatecii), Mediateca.

Activitățile din Ziua Națională de Sensibilizare privind Bibliotecile au continuat în 24 aprilie, când în Clubul Cărții a fost promovat Book-Café, organizat în parteneriat cu Margareta Curtescu, conferențiar universitar, doctor în filologie USARB, Facultatea de Filologie, invitata de onoare Valentina Budurin, profesoară de limbă și literatură română, Liceul „Mihai Eminescu” din mun. Bălți, studenții anului trei de la Facultatea de Filologie. Moderator al evenimentului a fost Valentina Topalo, bibliotecar principal. Participanții au aflat mai multe despre rolul cărții și dreptul de autor, despre copyright, experiențele și bunele practici privind activitatea cotidiană a Bibliotecii și a Bibliotecarului universitar, Proiectul LNSS, despre resursele informaționale și serviciile electronice, luând act de mai multe materiale promoționale.

Această nouă formă de comunicare cu studenții - Book Caffé, a fost la prima ediție. Bibliotecara Margareta Iulic a vorbit despre viața și activitatea scriitorului englez, supranumit „Poetul din Avon” William Shakespeare, referindu-se la expoziția „William Shakespeare nu aparține unei epoci, ci tuturor timpurilor (26 aprilie 1564-23

aprilie 1616) - 455 de ani de la naștere". Natalia Luchianciuc a prezentat 2 expoziții despre activitatea profesorilor universitari bălțeni, scriitori, membri ai Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova: „Maria Abramciuc (Margareta Curtescu) „Prinsă între clamele speranței.” și „Nicolae Leahu. Poet, critic, eseist, editor, jurnalist”.

Studentii au lecturat poeme din opera Margaretei Curtescu, autor, critic literar, conferențiar universitar, eseist, poet și scriitor din Republica Moldova, din volumele lui Nicolae Leahu și Maria Șleahțișchi. Tinerii au folosit atât cartea tipărită cât și pe cea electronică, fiecare din ei manifestând competențe de critic literar, comentând cu argumente concludente poezia citită, urmată de comentariile autorei Margareta Curtescu.

Ziua Națională de Sensibilizare privind Bibliotecile și Ziua Bibliotecarului a fost promovată prin diverse instrumente de marketing , asigurând transparența și menținerea dialogului cu utilizatorii. Au fost utilizate următoarele forme de marketing: Program-invitație, flyere, postere; TV-clipuri, instrumente de lucru cum ar fi notebook, proiector, tablă interactivă etc. cu logo-ul proiectului – LNSS pentru toate grupurile de interese: studenți, cercetători, personal administrativ, bibliotecari, etc. A fost publicat un articol despre proiectul LNSS în revista Magazin Bibliologic (BNRM) care conține informații detaliate din realizările proiectului LNSS, impactul proiectului asupra consolidării capacității personalului bibliotecii și a reformelor din biblioteca universitară. NADul a fost diseminat prin postarea informațiilor de la diverse activități în Internet, pagina web a BȘ USARB, rețelele sociale, YouTube; Facebook; Twitter; Instagram.

Referințe electronice:

1. <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/despre-noi/79-proiecte/202-activitati-lnss> (accesat 1.06.2019)
2. <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/noutati/expozitii-tematice/video/bibliotecarul-2019>(accesat 1.06.2019)
3. <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/noutati/expozitii-tematice/video/contributii-2018> (accesat 1.06.2019)